

Zajímavé staré pohlednice odeslané z Moravského krasu

Petr Zajíček

Historie pohlednic odesílaných poštou sahá do druhé poloviny 19. století. Např. v Německu byla nejstarší dochovaná prošlá pohlednice odeslána v roce 1866, v Rakousko-Uhersku o pět let později. V 80. a 90. letech pak nastává velký rozmach tisku obrázkových pohlednic, který byl podpořen i výstavbou Eiffelovy věže. Ta se ihned stala objektem zájmu fotografů

i vydavatelů. Na konci 19. století se objevují také první obrázkové pohlednice z oblasti Moravský kras. Nejčastějším motivem byla světoznámá propast Macocha, vývěr Punkvy, ale i pamětihodnosti či poutní místa jako Sloup nebo Křtiny. Na vydávání pohlednic na našem území se v počátcích nejvíce podílel Klub českých turistů, založený roku 1888.

můstky a nově vybudovanou útulnou. A množství pohlednic odeslaných v tomto období z naší nejvýznamnější krasové oblasti bylo obrovské, o čemž svědčí neustále zásobované antikvariáty nebo nabídky v internetových aukcích. Časté jsou pozdravy posílané skupinami turistů či studenty gymnázií a mezi početné adresátky patřily například „velectěné slečny“. K vyhledávaným pohlednicím patří také ty, jejichž odesílatelem či adresátem

byla známá osobnost. Vyskytují se v třeba v archívech muzeí, které jsou spjaty s danou známou osobou, a soukromí sběratelé si podobné kousky chrání jako oko v hlavě. Přesto se občas i v nepřeborném množství kolujících prodávaných prošlých pohlednic objeví skvostný kus.

Velmi známé a často publikované jsou pohlednice odeslané z Moravského krasu badatelem Karlem Absolonem. Ze Sloupu například posílal zprávu o tom, že se chystá na průzkum Rasovny a že ve spodních patrech Sloupských jeskyní našel exempláře koryšů rodu *Niphargus*. Roku 1900 napsal také Absolon pohled z Křtin doktoru Baborovi v Praze s poznámkou o průzkumech jeskyní střední a jižní části Moravského krasu a o zajímavé fauně.

Podobně na tom byl i další známý krasový badatel, archeolog a zakladatel muzea ve Sloupě Jan Knies. Na pohlednici ze svého muzea například informuje učitelku základní školy o možnostech ubytování ve Sloupě a cenách vstupného do muzea a jeskyní.

Ve stejném období působil aktivně v Moravském krasu známý archeolog a speleolog Hugo Václav Sáníka. Studoval hlavně jevy v okolí obce Rudice, kde působil jako nadučitel. Mj. také sbíral rudické geody na okolních polích. Sáníka napsal řadu korespondenčních lístků a dopisů Absolonovi do Prahy, na nichž jej průběžně informoval u výzkumech a událostech v Moravském krasu (například o výpravách do Rudického propadání). Posílal však i pozdravy mnoha dalším lidem. Z roku 1900 se dochovala jedna z prvních pohlednic Rudice odeslaná Sáníkou do Vídně jistě Boženě Brajer.

V červnu roku 1907 odeslali z propasti Macocha studenti gymnázia v Kyjově pohled řediteli tohoto institutu. Tím nebyl nikdo jiný než známý mineralog Josef Klvaňa. Krom mnoha vědeckých studií oboru geologie také vytvořil geologickou mapu Moravy a Slezska, ale zabýval se rovněž studiem lidových krojů. Klvaňa byl také dokumentárním fotografem. Gymnázium, kde působil

Poštou prošlá pohlednice není jen dobovým dokumentem zobrazeného motivu na ní. Její další příběh se odvíjí od okamžiku, kdy byla někým zakoupena a někomu odeslána, ať už s krátkým psaným pozdravem, nebo delší zprávou. Již na přelomu 19. a 20. století byl Moravský kras velmi oblíbenou turistickou oblastí, což samozřejmě podporovaly i zpřístupněné Sloupské a Šošůvské jeskyně či propast Macocha se dvěma vyhlídkovými

Obrazová strana raritní pohlednice obce Rudice odeslaná Hugo Václavem Sáníkou do Vídně.

Textová strana raritní pohlednice obce Rudice odeslaná Hugo Václavem Sáníkou do Vídně.

Obrazová strana kolorované pohlednice hradu Blansek odeslané Franci Neuwirthovi, nadlesnímu Šternberků.

Textová strana kolorované pohlednice hradu Blansek odeslané Franci Neuwirthovi, nadlesnímu Šternberků.

Obrazová strana pohlednice Sloupu s latinským textem odeslaná farář Leonhardu Knoppovi do Šatova

a kam byla pohlednice jeho studentů adresována, dnes nese jeho jméno.

Často se objeví i prošlé pohlednice psané krásným rukopisem a ze způsobu, jakým je na ní adresát nadeptán, lze vyčíst, že se jedná o významnou osobnost, i když jméno není zcela známé. Příkladem je pohlednice odeslaná ze Sloupu roku 1902. Text zprávy na ní je psán latinsky a adresátem je jistý

Obrazová strana pohlednice Macochy odeslané studenty Kyjovského gymnázia řediteli Josefu Klvaňovi

Textová strana pohlednice Sloupu s latinským textem odeslaná farář Leonhardu Knoppovi do Šatova

Leonhard Knopp z Šatova na Moravě. Velmi snadno se lze dopátrat, že nositel tohoto jména byl významným a čestným občanem městyso Prosiměřice a od roku 1894 působil jako farář právě v Šatově. Poměrně vzácná kolorovaná pohlednice hradu Blansek z počátku 20. století byla odeslána panu Franci Neuwirthovi do zámku Malenovice. Tento muž byl pro změnu nadlesním u Šternberků.

Zajímavostí je, že rodina Neuwirthů byla po druhé světové válce odsunuta, ale jejich

majetek nebyl vyrabován (jako například v Sudetech), takže se dochovala i jejich korespondence, včetně pohlednic z Moravského krasu.

Jak je patrné, historické pohlednice odeslané poštou s sebou často nesou příběhy zajímavých adresátů i odesílatelů. A nejen z Moravského krasu, ale jistě i z dalších přírodních lokalit či kulturních památek, které se staly motivem na historických pohlednicích.

Textová strana pohlednice Macochy odeslané studenty Kyjovského gymnázia řediteli Josefu Klvaňovi